

СОНЯ ХАЙС

ЛУННА СВЕТИНА

Превод от немски: Величка Стефанова, 2014

chitanka.info

— Починала е баба ти — каза баща ми.

— Наистина? Как така е починала? — изфъфлих в слушалката аз, сякаш току-що ми бе съобщил, че в „Пени маркет“ са пуснали репички по деветдесет и девет цента връзката. Той обича да говори за ядене и пазаруване.

— В момента не знам подробности — отвърна той. Не ми прозвуча опечален, открай време обвиняваше майка си за тъжното си детство и явно не възнамеряваше да ѝ го прости дори след смъртта ѝ. — Трябва да заминем за Швайнфурт.

— Защо ние? *Tu!*

— Би ли дошла с мен?

— Не съм сигурна, че тя би искала точно аз да се погрижа за погребението ѝ. Не съм я виждала повече от петнайсет години.

— И отсега нататък няма да я виждаш.

— Да, ама никак не ми се ходи там.

Едва помнех баба си и нейния съпруг, затова пък имах ясни спомени от жилището им и от Швайнфурт, най-грозния малък град в Германия, където нямаше нищо, освен фабрика за боеприпаси и американска военна база. Който не работеше на едно от двете места, беше безработен.

Швайнфуртците не могат да изговарят Т и П, диалектът им е толкова мек, че това ги прави някак безжизнени. Още като дете се натъжавах, като виждах как се смаляват и принизяват, щом отворят уста. Винаги съм реагирала с по-изострена чувствителност на местата, отколкото на хората. Ако мястото е хубаво, мога да понасям почти всеки, но не търпя среща, пък дори да е с най-прекрасните хора, щом не ми харесва мястото. Всяка гара и всяко летище, всяка тоалетна и дори странична уличка събуждат у мен силно чувство, което е или добро, или лошо. Няма „по средата“, няма неутрални места.

Близо до жилището ми има една улица на име „Лотум щрасе“. Всеки път, когато минавах оттам, се чувствах потисната. Започнах да я заобикалям, защото понякога не можех цял ден да се съвзема, ако мина по нея. Дори красиви места като Атлантическия океан са в състояние да ме изкарат от равновесие, а сега трябваше да замина за Швайнфурт, при положение че не мога да понасям дори Париж. Налагаше се поради факта че баща ми не говори английски, а доведеният ми дядо не знае немски.

Охи, мъжът на баба ми, всъщност се казваше Охийеса Лорънс Робъртс, което значело „победител“. Беше индианец от племето сиукси от Северна Дакота, дошъл след войната в Германия като пехотинец от окупационната армия на САЩ. Поради тази причина баба ми и дядо ми живееха в Швайнфурт, този град насред нищото. Запознали се в края на 50-те години, баща ми тогава бил на тринайсет, а собственият му баща загинал на фронта малко преди края на войната, покосен от Сталиновите катюши. Баба ми Софи скоростно се омъжила за Охи, но нямали деца. Софи почти не говореше английски, така и не го научи, Охи пък не говореше немски и също не го научи. Общуваха си на някаква странна смесица от баварски диалект и американски английски, а разговорите им се свеждаха до: „Охи, искаш ли наденица?“, питаше го тя, а той отговаряше: „И картофена салата!“.

Охи беше дебел, имаше гъста синьо-черна коса и зачервена кожа от многото пиене. Освен това пръстите на краката му бяха с няколко по-малко, наложи се да ги ампутират, защото продължаваше да кърка напук на диабета. Рядко виждах двамата и всеки път се питах за какво ли си говорят и дали просто не става въпрос за една голяма плътска любов, която ги свързва, макар че не обичах да си представям подобни неща за баба ми, също както в мислите си винаги разглеждах родители си като асексуални същества.

Спряхме пред осеметажната сграда от 50-те години, където баба ми живееше открай време, поне така ми се струваше на мен. Небостъргачите от детските ми спомени се бяха превърнали в най-обикновени жилищни блокове. Но улица „Елза Брандстрьом“ все още си беше същият западногермански панелен комплекс с паркинги като тези пред търговските центрове. Сградите бяха искрящо бели, балконите — яркочервени, асфалтът — сив и чист, а линиите, разграничаващи паркоместата, бяха алени също като балконите. Когато влязохме в блока, в носа ме удари болничната миризма, която толкова добре познавах, че ми се доповръща. Асансьорът се движеше със същата скорост и това предизвика гадно чувство в стомаха ми, а звънецът бе запазил продължителния бръмчащ звук, който познавах само от тук. Звук, който за мен винаги бе синоним на нещо американско.

Охи ни отвори с отсъстващ вид, трикотажната му долна фланела с дълъг ръкав беше лекьосана, а мазната му коса, вече сребристорбяла,

стърчеше на всички страни. Приличаше на бездомник от гетата на Ел Ей. Не ни покани, ами просто се обърна и потътри натежалото си тяло обратно към бирата и фотьойла.

Вмъкнахме се в малкия апартамент и заставахме насред хола, отпуснали ръце. Огледах се уж с интерес, за да прикрия неувереността си. По стените висяха същите снимки както едно време: Охи като футболист, оцветена сватбена фотография, на която двамата младоженци се усмихваха отнесено и лицемерно като Франц Йозеф Щраус. Видях обаче и изненадващо много снимки на мен и брат ми. Усмивахме се иззад стъклото от всички ъгли на помещението, от скринове и масички, поставени в най-различни рамки. Усмивахме се от тапицираните с рипсено кадифе бебешки колички и в скромното костюмче за първото причастие, в тениски на „Бенетон“ към панталони модел „кюнец“ и със стърчаща прическа тип „канадска ливада“, с грижливо вчесана коса, подстригана „на стъпала“ за абитуриентския бал. Направо се уплаших. Винаги бях смятала, че баба ми не си пада много по мен и съответно и аз не си падах много по нея. Но явно тя бе искала всеки миг да си спомня за нас. Може дори да се е гордеела с нас. Отново се сетих за колетите, претъпкани с американски хранителни продукти от казармения супермаркет, които редовно ни изпращаше. Обичах тези сандъчета на съкровищата, пълни с дъвки „Риглис“, здравословни бонбони в огромни опаковки и с най-белите филийки хляб за препичане на света. Непрепечен го оформях на топчета и го ядох като сладкиш, струваше ми се по-вкусен от всякакъв друг хляб. Като дете се гордеех, че дядо ми е индианец, а и до днес това ме прави някак по-специална.

Миришеше на пращен мокет и на стари хора. И на Америка миришеше, също както едно време. Мисля, че миризмата на Америка идваше от отровно зелената вода за уста в еднолитрови пластмасови бутилки. Охи не продумваше, само се взираше в телевизионните картини с изключен звук и пиеше топла бира. Изпитах внезапно желание да утеша този странен и недружелюбен човек, след като бях пропуснала да го сторя за баба ми. Приблжих се, наведох се и обгърнах с ръце огромния му гръден кош. Ръцете ми обаче не стигаха по-далече от плешките му, тапицирани с мека плът. Стоях приведена

пред него и просто го прегръщах, но все едно натисках една неподвижна маса. Не усетих никакъв отзвук, дори най-малкия, и накрая си помислих, че съм луда. Защо да му харесва прегръдката на някаква си непозната жена? Въпреки това продължих да го притискам твърде дълго. Едва в този момент баща ми осъзна, че майка му е умряла.

Родителите ми често спореха кой от тях двамата е имал по-лошо детство. Майката на майка ми била злобна фурия, с лошотията си можела да участва във филм за нацизма, пък и без това била яростна привърженичка на ВДМ^[1]. Тя била толкова проклета, че децата ѝ се зарадвали, когато умряла. От своя страна, баща ми изтъкваше, че като дете все го оставяли сам. Може майката на майка ми наистина да е била чудовище, но поне я имало у дома. Докато той бил принуден да живее у лели, у чужди хора и при монахините, постоянно го подхвърляли насам-натам. По тази причина в детството си нямал никакви приятели и изпитваше неприязън към чуждите хора, които влизаха в живота на семейството ни. И изобщо към всички хора. Майка му беше виновна, че е мизантроп. Виновна беше и задето е толкова привързан към семейството си, че понякога не даваше на майка ми да диша.

Охи си отвори поредната топла бира. Попитах го как е умряла Софи.

— Не желая да говоря за това — отвърна той с нещастни очи и ярост в гласа, ала аз няхмах доверие на неговите чувства и ми се стори, че прочетох вина в погледа му.

Първоначално смятах, че майка ми преувеличава, разказвайки последния си телефонен разговор с баба Софи. Баба ми шепнела и плачела. Майка ми я попитала дали Охи я бие и тя каза: „Да“. Зарадвала се, когато мама ѝ предложила да я вземе у тях. Баща ми обаче не искал, казал, че сама си е виновна, дето се е омъжила за този човек. Не ми се вярваше Охи да е убил нарочно жена си, но възможно бе да го е сторил в състояние на афект. Може да я е блъснал рязко или пък да не е извикал лекар, когато е получила удар. Мъчех се да отпъдя

тези мисли, но те се връщаха отново и отново, щом погледнех сърдития мъж, потънал в яростна скръб. Още по-мъчителна беше за мен мисълта, че аз я бях изоставила. През последните години не ѝ се обадох *ни то веднъж*.

По някое време в апартаментчето се появи най-добрият приятел на Охи, който беше горе-долу на моя възраст. Йорг беше кльощав и невзрачен, носеше очила без рамки и нарочно състарени джинси. Присъщ му беше местният мелодичен диалект, който прозираше дори когато говореше английски, и се държеше, сякаш е мениджърът на Охи. Помислих си, че май има някакъв прикрит интерес към наследството, но поне разказа нещичко за смъртта на баба ми. Охи му се обадил и казал: „Софи умря“, след което той дошъл при него. Когато я видял, била мъртва от два дни. Въпреки това те прекарвали още цял един ден в пиене край мъртвата ми баба, преди да извикат пожарната. Донякъде можех да си представя, че Охи не е бързал, защото е искал да се сбогува с жена си, но ми се стори крайно неприемливо, че този тип се е напивал край покойната ми баба и макар че почти не я познавах, бях сигурна, че тя не би искала това.

— Е, и приятно ли беше? — попитах Йорг.

— Ами, да.

— Забавлявахте ли се с мъртвата ми баба, а? Предложихте ли ѝ малко бира или се стискахте и излочихте всичко сами?

— Не, ама такава, тя не можеше да пие.

— Това ми е ясно.

Настъпи мълчание, после той подхвана темата за погребението. Десетилетия наред баба ми бе плащала за семейния гроб в Мюнхен, за да бъде погребана и тя там, но Йорг на бърза ръка предложи алтернатива:

— Що не вземем да изгорим Софито — изтърси той, сякаш изведнъж му е хрумнала тази невероятно добра идея.

Баща ми отвърна:

— Не, няма да кремирам майка си.

Това наистина му дойде в повече. В този момент за първи път заговори за „майка ми“, досега винаги бе избягвал тази дума, пред мен я наричаше „баба ти“, а към нея се обръщаше просто с „ти“.

Във всеки случай ни стана ясно, че Йорг, очаквайки скорошната кончина и на Охи, който по всяка вероятност бързо щеше да се алкохолизира до смърт, просто искаше да попречи да бъдат похарчени хиляди евро за погребението на баба ми. В крайна сметка, къде-къде по-лесно е да се транспортира някаква си урна! Сбогува се обезкуражен от отказа ни и поздравя Охи с длан с разперени пет пръста — жест, чието значение никога не съм разбирала.

Баща ми вече се бе сврял в стаята за гости с размерите на килер, а Охи тепърва се опитваше да се замъкне с олюляване към леглото си. Аз лежах край няколко от неговите бири на кушетката, където мъртвата ми баба бе правила компания на съпруга си, и се взирах в снимките от моята младост върху секцията с дървен фурнир. Тялото ми започна да трепери. Май реагираше на следите от смъртта, които се бяха загнездили в кожената тапицерия. Легнах на пода, но тогава пък чувството за вина така силно стегна гърдите ми, че почти не можех да дишам. Ние просто я бяхме изоставили, аз я бях изоставила. Самсамичка. Вдишвах, издишвах и броях наум колко дълго мога да издържа, без да дишам, за да се успокоя. За момент спрях да мисля за нея, после изведнъж се стреснах с усещането, сякаш лежа върху нея. В никакъв случай не можех да спя тук и реших да използвам нощта, за да приготвя всичко за погребалната фирма.

Най-напред исках да избира роклята, с която баба ще лежи в ковчега, понеже това ми се струваше най-трудната задача. По-рано не се бях замисляла, че е редно човек да се погребее облечен. Като се прибера вкъщи, непременно трябва да си подбера дрехи, мъжът ми сигурно няма да намери подходящите. Може би късият син панталон с блузата на точки, един черен чорапогащник и жълтата жилетка. Хем шик, хем удобно. Подходящ е и черният блейзър, но в него съм някак скована, няма да ми лежи добре. Или пък червената копринена рокля — с нея ще приличам на Снежанка и ще отива на бледия ми тен. Дълго се колебах с избора на обувки. Всъщност трябва да са удобни, но пък ще развалят ефекта от роклята. Освен това в момента нямам хубави ботуши, които да подхождат на късия панталон, а сивите ми мокасини не отиват на червената рокля. Май ще трябва да избира черни обувки, сивото и червеното не са от вечните цветове. Най-късно след две

години ще им мине модата. Дали пък да не си купя една красива нощница и да си пусна дълга коса?

Щом отворих гардероба, ме заля вълна от миризма на пудра. Съзрях редичка от рокли от полиестер с еднаква кройка — модел работна престилка. Извадих една весела тюркоазена рокля на големи, ярки цветя. Тя болезнено ме парна с електричество по ръцете, сякаш искаше да ми каже, че нямам нищо общо нито с нея, нито с останалите дрехи. Въпреки това, под съпровода на мощното хъркане на Охи, се промъкнах тихо до сватбената снимка в хола и сложих роклята под нея. Подхождаше на Софи, макар че не беше хубава. Спомних си, че тя бе започнала да носи такива рокли много рано, може би нямаше още шейсет години. Те я правеха още по-ниска и пълна, отколкото беше и без това.

В следващия момент се запитах кое от спомените ми наистина беше спомен и кое — просто снимки от фотоалбума. Много малко спомени от детството ми със сигурност спадат към едната или към другата категория. Често се чудя наистина ли си спомням, че като четиригодишна съм милвала малко козле в парка или просто съм го виждала безброй пъти в моя детски албум с подвързия от плат.

Подуших роклята. Миришеше някак странно сладниково и сапунено. Вдъхнах дълбоко мириса, познавах го добре. Пред затворените ми очи изведнъж изникна шише с Oil of Olaz^[2] и споменът, че баба изразходваше гигантски количества от този парфюмиран розов лосион. Майка ми не понасяше тази миризма. Всеки път, когато се виждахме с баба, ѝ прилошаваше.

Окачих роклята в коридора, реших да е тя, защото ми проговори и се застъпи за Софи, като ме перна с електричество. Замислих се дали човекът на телефона каза нещо и за бельото, но не успях да си спомня. За всеки случай щях да подбера нещо. Започнах да тършувам из чекмеджетата, намерих чорапогащи в неестествени телесни тонове и мънички къси чорапчета, полиестерни шалчета и скрити пари и най-накрая се натъкнах на бельо, което беше много по-сексапилно, отколкото очаквах. Гащичките бяха прозрачни, а дантелените сутиени

имаха конична форма. Изведнъж видях баба си в съвсем различна светлина: трайно накъдрената ѝ на едри букли коса се превърна в шикозна фризура от 30-те години, тесните ѝ устни бяха намазани с тъмно червило, а големият задник, на който бе съдено да се предава от поколение на поколение сред жените в рода, имаше замайващо излъчване също като мекото дупенце с черни жартиери на някоя танцьорка от бурлеска. Може навремето да е била голяма чаровница, кой знае. Представих си как моята баба с гиздавите букли и дантеленото бельо под строгите рокли е водела разюздан живот, оставяйки баща ми сам вкъщи. На идване в колата той ми разказа, че понякога, в онези редки периоди, когато живеел при нея, тя му сготвяла голяма тенджерка супа, излизала и се връщала чак след седмица. През целия си живот баща ми се терзаше от страх да не се загуби нещо. Дотолкова бе завладян от него, че караше брат ми и мен, когато бяхме деца, да носим на вратовете си SOS-медальони с малко листче вътре, което информираше за кръвната ни група. Често стоеше пред вратите на нашите приятели, за да се увери със собствените си очи, че наистина сме там на гости. Не го правеше, за да ни контролира, просто се боеше, че може да не се върнем.

Чух Охи да става от леглото. Бързо затворих чекмеджето и се скрих. Не биваше да ме заварва с бельото на жена му в ръка, пък и ме беше страх да го срещна насаме. Можеше и да ме събори, както беше пиян-залян, и да ме зарече така да си умра. Той се затътри към тоалетната, остави вратата отворена, подсмръкна, изпика се — половината отиде извън тоалетната чиния, с пиянски замах затръшна вратата след себе си и се върна в леглото, псувайки под нос.

Продължих усилено да тършувам. Преди отварянето на всяко чекмедже ме обземаше надеждата, че ще намеря още нещо, което да ми проговори както роклите и бельото на баба ми. Натъкнах се на вестникарски изрезки за болести, на стотици лекарства в ярки опаковки и на малкото ѝ кафяво тефтерче с подвързия от изкуствена кожа, съдържащо телефонните номера на неколцина лекари и лели, доставчици на храна по домовете и нашите телефони. Нищо повече. До него намерих голяма купчина стари календари, които аптеките раздаваха безплатно. Прелистих ги един по един, но нямаше нищо

записано, бяха абсолютно празни. Бялата линирана хартия с датите за 1989 година лежеше гола пред мен. И тогава проумях живота на баба ми — тя постоянно е седяла в това жилище и е чакала мъжа си. Не е имала приятели, също както баща ми, не е имала работа, не е имала срещи. Не е имало нищо, което да запише в календарите, вероятно ги е използвала само за да знае какъв ден е. Това ми беше познато. Когато нямах какво да правя, и аз обърквах дните от седмицата. Стигнаше ли се дотам, че да не различавам срядата от неделята, значи не бях добре. Разбрах баба си, която вероятно се е плъзгала през празните дни в това жилище, сякаш е била в старчески дом още когато е била на четирийсет.

Вкопчвах се във всичко, което намирах, опитвах се да разгадая живота ѝ във всеки детайл. Вече не можех да се спра и тършувах ли, тършувах. Нещо ме тласкаше да продължа, трябваше да претърся цялото жилище тази нощ. Натъкнах се на няколко големи пакета с поздравителни картички, подредени според повода. Махнах ластичките, които ги придържаха, и ги прегледах една по една. Явно това бяха всички картички, които ѝ бяхме пращали в продължение на десетилетия за Коледа, Великден и за рождения ѝ ден. Изчетох лишените от обич монотонни текстове: „Мила бабо, честитим ти Великден. Твои Герди, Макс, Ребека и Кристоф“. „Мила бабо, честит рожден ден, желаем ти всичко хубаво, щастие и най-вече здраве. Твои Герди, Макс, Ребека...“

От очите ми рухнаха сълзи, сякаш просто потече вода, защото е трябвало да потече. Сълзите ми капеха върху старите картички, които скоро нямаше повече да съществуват. На някои от тях семплото послание бе отпечатано отпред, а вътре се мъдреха само нашите подписи, често моят беше подправен. И въпреки това баба ми ги беше пазила като любовни писма, каквито вероятно никога не беше получавала. Във всеки случай, не намерих такива, пък и какво ли би могъл да ѝ напише Охи, така че тя да го разбере. Можел е обаче поне веднъж да ѝ подари картичка с едно I LOVE YOU^[3]. Нямаше да го затрудни, а и тя би го разбрала. Обзе ме гняв към този безразличен мъж, който не говореше, а само се наливаше. Гневът се оказа по-силен от сълзите. Продължих да търся, все някъде трябваше да открия нещо хубаво в живота на баба ми, но нейният живот е бил празен, с

изключение на странния мъж, когото явно е обичала. Така ми се щеше да знам защо.

После намерих книгата, които ми трябваша за погребалната агенция. Хвърлих им един поглед и с изненада установих, че в различните документи Охи е посочвал различно месторождение. Дали нямаше да се окаже още по-зловещ, отколкото и бездруго го смятах, защо иначе щеше да е роден веднъж в Грийнбей, Уисконсин, а друг път в Северна Дакота? Може би трябваше да поискаме аутопсия на баба, но нещо вътре в мен се противеше на тази мисъл. Ами ако всичко се окажеше просто върволица от случайни съвпадения и накрая аз с моите предположения тласна към лудост един невинен опечален вдовец! Вероятно и той щеше да умре и пак аз щях да съм виновна. Така или иначе, вече не можех да позвъня на баба и да я попитам как е. Смъртта е необратима и човек трябва добре да си помисли какво *не бива* да прави далеч преди да е настъпила. Именно това е една от причините, поради които изпитвам такъв ужас от нея, че винаги избягвам да се докосвам до тази тема. Веднъж, когато бях дете, видях как един старец с нос като картоф получи инфаркт насред улицата и оттогава отпъждах, доколкото ми бе възможно, мисълта, че някога ще дойде и моят ред. За съжаление не съм вярваща, иначе мисълта за рая сигурно щеше да ми се стори примамливо красива. Представям си, че смъртта е като заминаване на почивка, само че отпуската не приключва след няколко седмици. Може би баба ми сега беше някъде на почивка. Все едно къде, дори в Римини трябва да е по-хубаво, отколкото в нейното жилище. Но по-вероятно бе сега просто да витае в нищото. Всъщност винаги виждам в представите си смъртта дълбоко черна, понякога със светещи тук-там точки. По принцип онова място, където ще отидем всички, прилича на галактиката. Носиш се самотен насам-натам, нямаш какво да правиш, студено е. Не обичам Космоса, действа ми депресиращо.

Отидох в банята и се намазах с Oil of Olaz, така поне щях да усещам нейното ухание. Прострях роклята на пъстри цветя върху кушетката и мушнах под нея сутиена със заострените муцунки на чашките. Легнах на мокета и имах чувството, че тя е до мен, вместо да се носи из Космоса с роклята си на цветя.

На следващия ден отидохме в погребалната агенция. Охи пак беше с дрехите си като на клошар, беше крайно лаконичен и нелюбезен. Каза аз да решавам каквото има да се решава, дори не се помъчи да смекчи заповедническият си тон. Когато погребалният агент изрази искрените си съболезнования, насмалко да отговоря: „Знаете ли, аз, един вид, убих баба си. Не се интересувах от нея и я оставих сама, затова е умряла. Аз съм лош човек, но моля ви, нека да действаме бързичко, понеже искам да се прибера у дома, а не да прекарам още една нощ у този откачен индианец“, но вместо това се престорих, че изпитвам съдържаната скръб на примерна внучка.

Опитах се да пооправя нещата, като се захванах енергично и с всички подробности на погребението. Подбрах сатен за драперията в светло тюркоазено, който хармонираше идеално на роклята ѝ, поръчах ковчег от дъб от скъпата линия „Надежда“, най-новия модел, който наподобяваше класическия датски дизайн, измислих и подходящ текст за некролога, който да не прилича на великденските ни картички: *Напусна ни нашата съпруга, майка и баба Софи Робъртс. Тя ще ни липсва. Съжаляваме за всяка минута, която не сме прекарвали с нея. Тя беше повече, отколкото би могло да се предположи! С обич: Охийеса Лорънс Робъртс, Макс, Герди, Ребека и Кристоф Хубер.*

Баща ми не хареса текста, но нямаше какво друго да предложи. Спомена само, че можело да се преработи, но аз отсякох:

— В такъв случай ти избирай и ковчег, и роклята ѝ.

— Е, добре. Ще го оставим така.

През цялото време Охи стоеше намусен, непристъпен и на всичко казваше: „Да“. Установих, че е съсипан, това просто беше очебийно. Вероятно се чувстваше толкова зле, понеже беше виновен. Зарадва се, когато подписа договора с погребалната агенция на стойност 12 000 евро, и още повече се зарадва, когато си тръгнахме. Не ми благодари. Баща ми вече смяташе, че е повече от вероятно бабината кончина да лежи на съвестта на Охи, но тъй като си беше стоик, остана на мнението, че и да открием нещо по въпроса, няма да променим нищо.

— Все едно, рано или късно щеше да умре — каза той.

— Да, татко, всеки човек умира. Пита се само кога и дали баба не би искала да поживее още малко.

Той ме изгледа замислено. Смъртта означаваше загуба, а страхът от загуба доминираше целия му живот. Сега баба просто му бе напомнила този факт и това беше всичко. Отношението му към нея не се бе променило, пък и аз нямах намерение да му разказвам за празните календари от аптеките, той не би го разбрал, защото и неговите също бяха празни.

Събрахме се в красив параклис в източните гробища на Мюнхен. Звучеше запис на музика, класическо парче от гетото. Бяхме десет души — не е малко все пак. Плачех, защото музиката беше толкова меланхолична, плачех, че хората умират, плачех, че баба е умряла, без да дочака моето обаждане. Отначало изцеждах с мъка сълзите, после започнах да рева неудържимо, почти с наслада. Свещеникът влезе тържествено, следван от двама млади помощници. Расото му се беше вирнало, защипано отзад под яката на пуловера му. Целият му вид откъм гърба му беше като на цивилен, виждаше се и кафяв габардинен панталон, който не му стоеше добре. Никога няма да забравя тази гледка, но тя не ми попречи да продължа да плача. Свещеникът подхвана:

— Събрали сме се, за да си вземем сбогом със Софи Робъртс. Бог я повика при себе си. Исусе Христе, наш...

В този момент баба Елфи, сестрата на Софи, стана, посегна към тила му и измъкна расото от пуловера, за да покрие краката му. Направи го толкова бързо и прецизно, че човекът нямаше никаква възможност да реагира. Просто продължи да говори. Баба Елфи дълго време е била монахиня, но после се влюбила в пастор и сега живееше с него край Боденското езеро.

Минути преди това Елфи стоеше с нас пред стъклената преграда, зад която беше изложен ковчегът на баба ми, и каза:

— Е, и на Охи няма да му е лесно сега, съвсем сам тук, в Германия.

— Но моля ти се, Елфи, та той е тук вече петдесет години.

— Да де, ама сам, пък и индианец... — възрази тя.

Едва в този миг проумях защо баба и дядо се бяха изолирали от всички. Едва сега ми стана ясно, че когато Софи се е омъжила за индианец през 50-те години, синът ѝ не го е харесвал още оттогава, още от самото начало.

Бутах Охи на инвалиден стол до гроба, така се бяхме разбрали предварително, в противен случай церемонията щеше да се проточи прекалено, източното гробище е голямо. Когато пристигнахме, не се виждаше никакъв ковчег. Вече го бяха спуснали, а свещеникът бе произнесъл словото си. Смаяно се вторачихме в дупката. Наринах пръст с лопатата и хвърлих няколко купчинки върху ковчега, все пак се радвах, че всичко приключи. Заривам всичко, помислих си аз. Моята баба лежи там долу и може би животът ѝ отсега нататък ще е много по-вълнуващ, така че най-сетне и тя да има какво да си запише в календара. Но дори да се носеше из студената галактика, и там нямаше да е по-скучно, отколкото в досегашния ѝ живот.

Продължавах да се измъчвам, че не знаех как е умряла, макар че това не променяше нищо в нейното положение. Но би променило нещо за мен, може би щях да престана да се чувствам донякъде виновна за смъртта ѝ. Успях все пак да разпитам Охи за различните му родни места, докато му помагах да се настани отново на инвалидния стол. Отговорът беше прост: като тийнейджър участвал в нелегалното варене на твърд алкохол в резервата и властите го спипали. Затова „фризирал“ биографията си, когато постъпил в армията. Изглеждаше невинен и уморен, докато ми обясняваше накратко нещата:

— Имах проблеми с лунната светлина, когато бях на петнайсет.

Не му зададох повече въпроси. Сега наистина беше сам, един индианец в Германия, и с ускорено темпо се пропиваше до смърт, както скоро щеше да стане ясно.

Отсега нататък баща ми наричаше майка си „моята майка“, а не „баба ти“, когато говореше за нея. Аз пък реших да обграждам с любов и грижи всички роднини над шейсет години, да им се обаждам редовно по телефона, да им гостувам, да им нося шоколадови бонбони и букети цветя. Когато Лоре, сестрата на бабата на мъжа ми, отиде в старчески дом, ние я посещавахме от време на време. Родни ни се дъщеря, на която направих хиляди усмихнати снимки, а Лоре ни обеща

да ѝ изплете малка шапчица и терлички до следващото ни посещение при нея. Често си мислех за Лоре, но старческият дом беше на близо половин час път.

Зълва ми последна заварила Лоре жива. Когато отишла да я навести, видяла шапчицата, която старицата изплела за нашата дъщеря, нахлупена била върху надут балон. Но ние не бяхме ходили толкова дълго, че от балона излязъл почти всичкият въздух. Изглеждал малък и сбръчкан под веселата шапчица, вече прекалено малка за нашата дъщеря.

[1] Съюз на немските девойки — женска младежка организация в нацистка Германия в състава на Хитлерюгенд, в която членували момичета от 10 до 18 г. — Б.пр. ↑

[2] Серия продукти за грижа за лицето, производство на концерн Procter & Gamble. — Б.пр. ↑

[3] „ОБИЧАМ ТЕ“ (от англ.). — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.